

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 1 – CERTYFIKAT AOC

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. z dnia 3 kwietnia 2013, poz. 421), ARO.GEN.310, ARO.OPS.100 edycja **Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC)** oraz stanowiących ich nieodłączną część Specyfikacji Operacyjnych jest końcową czynnością administracyjną w każdym procesie certyfikacji Przewoźnika lotniczego.

1.2 Posiadanie ważnego Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) jest, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze art. 160 ust. 1, rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. z dnia 3 kwietnia 2013, poz. 421) oraz ORO.AOC.100(a) warunkiem niezbędnym rozpoczęcia i prowadzenia odpowiednio przewozów lotniczych (AOC).

1.3 Certyfikat Przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz Specyfikacje Operacyjne są urzędowym potwierdzeniem przez uprawnioną do tego władzę lotnictwa cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej, to jest Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, że wskazany w nich podmiot spełnił wymagania certyfikacji i został uznany za trwale zdolnego do bezpiecznego prowadzenia operacji lotniczych na warunkach określonych w tym Certyfikacie AOC oraz w towarzyszących mu Specyfikacjach Operacyjnych.

UWAGA 1: Uzyskanie **Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) nie upoważnia** jeszcze jego posiadacza **do rozpoczęcia przewozów lotniczych**, gdyż ustawa Prawo lotnicze stawia dodatkowy obowiązek uzyskania koncesji na tego rodzaju działalność gospodarczą (art. 164 ustawy). Warunkiem uzyskania koncesji jest między innymi posiadanie Certyfikatu AOC. **Działalność przewozowa może być rozpoczęta dopiero po uzyskaniu koncesji.** Zasady koncesjonowania określa rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008.

Uwaga 2: Uwaga 1 nie dotyczy posiadaczy Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) posiadającego zgodę na wykonywanie jedynie lotów lokalnych (A-A) oraz z wykorzystaniem balonów i szybowców. Wyłączenie jest na

podstawie rozporządzenia PE i WE 1008/2008 z 24.09.2008 r.

UWAGA 3: Certyfikat AOC zachowuje ważność tylko po spełnieniu wymogów ORO.GEN.135

1.4 Aplikant, który wystąpił o wszczęcie procesu certyfikacji dla uzyskania Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) i wykazał spełnienie wymagań rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 otrzymuje Certyfikat i Specyfikacje Operacyjne w formacie podanym w PNO-4-03-00, zredagowane zgodnie z PNO-4-03-01, ważny bezterminowo (ARO.GEN.310(b)).

1.5 Formularz Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz Specyfikacji Operacyjnych wydawanych zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012 jest oparty na załącznikach I (EASA Form 138 wydanie 1 – Certyfikat AOC) i II (EASA Form 139 wydanie 1 – Specyfikacje Operacyjne) do Part-ARO.

1.6 Certyfikaty AOC i ich kolejne zmiany są wydawane w trybie decyzji administracyjnych Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

1.7 Certyfikaty AOC oraz towarzyszące im Specyfikacje Operacyjne wystawiane są dwujęzycznie, po polsku i angielsku.

1.8 Certyfikat AOC, Specyfikacje Operacyjne, Spis treści oraz Operacyjny Punkt Kontaktowy, wystawiane są na papierze z zabezpieczeniami (aktualnie obowiązującymi w ULC), formatu A-4, gramatury 80, **drukowanym jednostronnie na drukarce laserowej**.

2. ZASTOSOWANIE

2.1 Podane w tym rozdziale zasady mają zastosowanie do Certyfikatów Przewoźnika Lotniczego (AOC) dla samolotów i śmigłowców oraz Specyfikacji Operacyjnych.

Uwaga: Nie dotyczy posiadaczy Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) posiadającego zgodę na wykonywanie jedynie lotów lokalnych (A-A) z wykorzystaniem samolotów w klasie osiągow B, nieskomplikowanymi śmigłowcami oraz balonów i szybowców. Wyłączenie jest na podstawie zastosowanego przez Rzeczpospolitą Polską opt-out..

2.2 Procedury formalne związane z wprowadzaniem zmian do Certyfikatu AOC oraz

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

do Specyfikacji Operacyjnych podane są PNO-4-02-00.

3. STRUKTURA CERTYFIKATU AOC

3.1 Certyfikat Przewoźnika Lotniczego (AOC)

składa się z zestawu następujących dokumentów, ułożonych w niżej podanym porządku:

a) **Decyzji administracyjnej** Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego o wydaniu Certyfikatu AOC.

b) **Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC)** – druk ULC-AOC_965-cert;

c) **Spisu treści AOC** specyfikującego wszystkie dokumenty składające się na kompletny Certyfikat AOC oraz daty wprowadzenia poszczególnych dokumentów w tym zestawie – druk ULC-AOC_965-ST;

d) **Specyfikacji Operacyjnych** dla każdego typu użytkowanego statku powietrznego – druk ULC-AOC_965-SO;

e) **Operacyjnego Punktu Kontaktowego** – druk ULC-AOC-965-OPK.

4. WARUNKI I TERMINY WAŻNOŚCI CERTYFIKATU AOC

4.1 Certyfikat AOC wydawany jest bezterminowo.

4.2 Każda ze Specyfikacji Operacyjnych jest ważna tylko razem z właściwym jej Certyfikatem AOC chyba, że zostanie wcześniej przez Prezesa Urzędu zmieniona, cofnięta, zawieszona lub unieważniona.

4.3 Ze względu na to, że strony Specyfikacji Operacyjne mogą ulegać częstszym zmianom niż sam Certyfikat AOC, poszczególne Specyfikacje mogą być zmieniane, dodawane lub odejmowane w trakcie ważności podstawowego Certyfikatu AOC.

4.4 Numer każdej zmiany Certyfikatu AOC oraz poszczególnych Specyfikacji muszą być podane w stopce każdej ze zmienianych stron oraz w Spisie treści tego Certyfikatu.

5. PROCEDURY ADMINISTRACYJNE WYDAWANIA CERTYFIKATU AOC

5.1 Procesy administracyjne związane z przygotowaniem dokumentów niezbędnych dla wydania Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych prowadzi Wydział Zarządzania

Procesami Certyfikacyjnymi i Nadzoru Operacyjnego (LOL-5).

5.2 Zadaniem procedur administracyjnych jest sprawdzenie i upewnienie się czy:

a) Dokumentacja procesu certyfikacji jest kompletna i sporządzona w sposób zgodny z wymaganiami;

b) Certyfikat AOC oraz Specyfikacje Operacyjne są sporządzone prawidłowo i czy są z formalnego, prawnego i merytorycznego punktu widzenia całkowicie zgodne z wynikami i ustaleniami końcowymi z procesu certyfikacji.

5.3 Certyfikat AOC oraz Specyfikacje Operacyjne są sporządzane w dwóch jednakowych egzemplarzach, oba na prawach oryginału.

5.4 Wydanie aplikantowi Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych następuje w drodze wydania za pokwitowaniem pierwszego zestawu oryginałów dokumentów lub wysłania za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W przypadku osobistego odbioru upoważniony przedstawiciel Operatora potwierdza odbiór własnoręcznym czytelnym podpisem na drugim egzemplarzu decyzji pozostającym w Teczce Organizacji, wyszczególniając wszystkie odbierane załączniki do decyzji.

5.5 Certyfikat AOC oraz Specyfikacje Operacyjne wolno wydać tylko osobie upoważnionej przez aplikanta na piśmie lub statutowemu reprezentantowi właściciela.

5.6 W przypadku zmian w Specyfikacji Operacyjnej Certyfikatu AOC wymianie podlega cała Specyfikacja Operacyjna.

5.7 W przypadku wznawiania ważności Certyfikatu AOC wymianie podlega cały Certyfikat oraz wszystkie związane z nim Specyfikacje Operacyjne, które otrzymują nową i jednakową dla wszystkich stron datę wydania, zgodną z datą wydania i ważności podstawowego Certyfikatu AOC.

6. OBOWIĄZEK PODPISU CERTYFIKATU AOC I SPECYFIKACJI OPERACYJNYCH

6.1 Do podpisania Certyfikatu AOC i Specyfikacji Operacyjnych upoważniony jest Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego lub osoby przez niego upoważnione np. Dyrektor Departamentu.

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	CERTYFIKAT AOC	PNO-4-01-00 Strona 2/4
---------------------------------------	----------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

6.2 Pierwszy zestaw oryginałów, przeznaczony dla Przewoźnika, nosi na sobie tylko podpis Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz urzędową pieczęć okrągłą Urzędu, natomiast drugi zestaw oryginałów, przeznaczony do archiwizacji w ULC, powinien być podpisany przez pracownika sporządzającego (LOL-5), przez Naczelnika właściwego Inspektoratu Operacyjnego (LOL-1) oraz przez Dyrektora Departamentu (LOL) i nie stawia się na nim urzędowej pieczęci okrągłej Urzędu.

7. REJESTR CERTYFIKATÓW AOC

7.1 Właściwy SKPC (LOL-5) zobowiązany jest prowadzić i aktualizować rejestr wydanych Certyfikatów AOC (1-05-03). Funkcje bieżącego administrowania rejestrem pełnią właściwi SKPC odpowiedzialni za przygotowanie procesu certyfikacji w Wydziale LOL-5, którzy prowadzą teczkę Organizacji, o której mowa w PNO-1-05-01.

8. NUMERACJA CERTYFIKATÓW PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO (AOC)

8.1 Certyfikat AOC wydawany przez Polskę posiada:

- prefix identyfikacyjny – **PL**,
- po którym należy wstawić numer Certyfikatu AOC

np. **PL-001**

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	CERTYFIKAT AOC	PNO-4-01-00 Strona 4/4
---------------------------------------	----------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 2 – ZMIANY CERTYFIKATU AOC

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Certyfikat Przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz będące jego nieodłączną częścią Specyfikacje Operacyjne mogą w okresie ich ważności ulegać zmianom wynikającym zarówno z wniosków Operatora jak też z decyzji podejmowanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

1.2 Procesy związane ze zmianami Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych mogą dotyczyć:

- a) Rozszerzenia zakresu Certyfikatu AOC;
- b) Ograniczenia zakresu Certyfikatu AOC;
- c) Zawieszenia ważności Certyfikatu AOC;
- d) Cofnięcia Certyfikatu AOC;
- e) Wznowienia ważności Certyfikatu AOC;
- f) Formalnej korekty treści Certyfikatu AOC;
- g) Wydania duplikatu Certyfikatu AOC;
- h) Rezygnacji z posiadania Certyfikatu AOC.

1.3 Do wszczęcia postępowania w sprawie zmiany Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych i/lub złożenia wniosku upoważniona jest każda z zainteresowanych zmianą stron:

- Posiadacz Certyfikatu AOC ubiegający się o jego zmianę, albo
- Organ certyfikujący (Prezes ULC) – z urzędu.

1.4 Każda zmiana Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych, w wyniku której Przewoźnik uzyska uprawnienie do wykonywania nowej dla niego operacji lub rozszerzenie poprzedniego posiadanego zezwolenia, wymaga przeprowadzenia pełnej procedury administracyjnej określonej w Dziale 2, a w przypadku ubiegania się o uprawnienie wymagające przeprowadzenia szczególnego procesu certyfikacji, także w Dziale 3 Podręcznika PNO.

1.5 Zmiany, w wyniku których uprawnienia Przewoźnik wynikające z posiadanego przez niego Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych zostaną zawieszone, cofnięte albo ograniczone, nie wymagają prowadzenia procesu certyfikacji i będą wprowadzane na pisemny wniosek Przewoźnika albo w wyniku decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, podejmowanej w trybie administracyjnym.

1.6 Zmiany Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych dokonywane są poprzez:

a) Wydanie nowego Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych z nowym numerem zmiany;

b) Wymianę całej Specyfikacji Operacyjnej (AOC) z nowym numerem zmiany, w każdym przypadku kiedy wprowadzane są zmiany we wcześniej zatwierdzonych Specyfikacjach Operacyjnych;

c) Dodanie nowych Specyfikacji Operacyjnych z nowym numerem zmiany (0), w każdym przypadku, kiedy do Certyfikatu wprowadzane są nowe uprawnienia Przewoźnika (nowe typy statków powietrznych);

d) Odjęcie (wycofanie) zbędnych Specyfikacji Operacyjnych (w sytuacji wycofania danego typu statku powietrznego);

e) Fizyczne odebranie Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych.

1.7 Wnioski o zmianę Certyfikatu AOC składane są na druku **ULC-AOC-01_965** 30 dni przed przewidywaną datą rozpoczęcia danej działalności (korzystania z przywileju), natomiast zmiany w OPK (personel nominowany) 10 dni przed zmianą.

2. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI KOREKTY WNIOSKU

2.1 W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości formalnych we wniosku o zmianę Certyfikatu AOC, SKPC niezwłocznie powiadamia Przewoźnika o zastrzeżeniach, jeżeli:

- Otrzymany zestaw dokumentów aplikacyjnych, częściowo lub w całości, nie odpowiada ustalonym wymaganiom;
- Istnieją okoliczności wymagające podjęcia przez Przewoźnika dodatkowych działań.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości merytorycznych inspektor prowadzący (POI), za pośrednictwem SKPC, niezwłocznie powiadamia Przewoźnika lotniczego o swoich zastrzeżeniach

2.2 W przypadku konieczności korekty wniosku należy stosować ogólne zasady i procedury związane z administrowaniem wnioskiem i komunikacją z Przewoźnikiem, opisane w Dziale 2 Podręcznika PNO, a ponadto należy skorygować lub wymienić wadliwe dokumenty na właściwe oraz ustalić z inspektorem prowadzącym (CPM/POI):

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	ZMIANY CERTYFIKATU AOC	PNO-4-02-00 Strona 1/6
---------------------------------------	------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

- Zakres dodatkowych działań, które muszą być podjęte przed przyjęciem wniosku oraz sposób udokumentowania tych działań;
- Sposób zaprezentowania praktycznych wyników tych działań;
- Terminarz realizacji wnioskowanych procesów certyfikacji i zmian Certyfikatu AOC.

3. ROZSZERZENIE ZAKRESU CERTYFIKATU AOC

3.1 Rozszerzenie zakresu uprawnień udzielonych Przewoźnikowi przez Prezesa Urzędu w jego Certyfikacie AOC i/lub Specyfikacjach Operacyjnych następuje wyłącznie na pisemny wniosek Przewoźnika i zawsze wymaga przeprowadzenia uzupełniającego procesu certyfikacji w celu zbadania i udokumentowania, czy Przewoźnik spełnia wymagania właściwe dla wydania tego uprawnienia.

3.2 Zakres kontroli oraz całego procesu certyfikacji uzależniony jest od rodzaju uprawnienia, o jakie Przewoźnik się ubiega.

3.3 W odniesieniu do wniosku Przewoźnika o włączenie do istniejącego już składu floty kolejnego egzemplarza statku tego samego rodzaju, klasy albo typu i/lub modelu możliwe jest zastosowanie uproszczonego trybu zmiany Certyfikatu AOC opisanego dalej w ust. 11.

3.4 Decyzje dotyczące zakresu kontroli oraz wyznaczenie obszarów inspekcyjnych, które muszą być przeprowadzone podejmuje Naczelnik właściwego Inspektoratu Operacyjnego (LOL-1) na wniosek inspektora prowadzącego (CPM). Zakres kontroli zatwierdza Dyrektor LOL.

3.5 W odniesieniu do procesów certyfikacji, które nie mają ustanowionego standardowego druku modułu audytu certyfikacyjnego Przewoźnika, odpowiedniego do zakresu wnioskowanej certyfikacji (CAT lub CAW), inspektor prowadzący (CPM) powinien opracować i przedstawić do zatwierdzenia Naczelnikowi właściwego Inspektoratu Operacyjnego (LOL-1) moduł specjalny audytu (CAS), właściwy dla zakresu uprawnienia, o które Przewoźnik się ubiega.

3.5 W przypadku, kiedy wydanie stałego Zezwolenia Operacyjnego wymaga przeprowadzenia złożonych lub długotrwałych procesów certyfikacji (np. CAT II/III, ETOPS, wprowadzenie do eksploatacji nowego typu statku, rozpoczęcie nowego dla Operatora rodzaju operacji itp.), Przewoźnik musi przygotować harmonogram certyfikacji (HC) oraz stosowne

zmiany do Instrukcji Operacyjnej opisujące zasady organizacyjne i wymagania merytoryczne, jakie będą przez niego stosowane dla wykazania zgodności z wymaganiami przepisów, właściwych dla wnioskowanej operacji.

4. OGRANICZENIE ZAKRESU CERTYFIKATU AOC

4.1 Ograniczenie zakresu uprawnień udzielonych Operatorowi w Certyfikacie AOC i/lub Specyfikacjach Operacyjnych może mieć miejsce w przypadku, kiedy Przewoźnik albo Prezes Urzędu stwierdzą, że Przewoźnik, przy zachowaniu ogólnej zdolności do prowadzenia operacji lotniczych, przestał spełniać wymagania właściwe dla określonego rodzaju operacji np. ETOPS, RVSM, CAT II/III, DGR – zgodnie z art. 51 rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. z dnia 3 kwietnia 2013, poz. 421).

4.2 W przypadku, kiedy z wnioskiem o ograniczenie zakresu upoważnień zawartych w Certyfikacie AOC oraz Specyfikacjach Operacyjnych występuje Przewoźnik, nie jest wymagane prowadzenie żadnych procesów certyfikacji.

4.3 W przypadku, kiedy decyzję o ograniczeniu zakresu uprawnień udzielonych Przewoźnikowi w jego Certyfikacie AOC podejmuje organ certyfikujący (tj. Prezes Urzędu), konieczne jest przedstawienie Przewoźnikowi dokumentów uzasadniających taką decyzję. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia stanu zgodnego z przepisami prawa (zgodnie z art. 161 ust 5 ustawy Prawo Lotnicze). Głównymi, ale nie jedynymi powodami, dla których Prezes Urzędu może podjąć decyzję o ograniczeniu upoważnień zawartych w Certyfikacie AOC są:

- Negatywny wynik kontroli i stwierdzenie nieprawidłowości poziomu 1 – ARO.GEN.350(b);
- Brak statku powietrznego – brak świadectwa zdatości do lotu zgodnego z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 748/2012;
- wprowadzenie zmiany wymagającej uprzedniego zatwierdzenia bez zgody organu (ARO.GEN.330(b));
- nieprzedstawienie lub nierealizowanie planu naprawczego - ARO.GEN.350(d)(3);

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

e) Inne przyczyny skutkujące utratą zdolności do spełnienia wymagań przepisów właściwych dla danego rodzaju operacji.

4.4 W przypadku, kiedy w opinii inspektorów ULC kontynuowanie operacji może zagrażać bezpieczeństwu lotów, innym uczestnikom ruchu lotniczego albo osobom na pokładzie statku lub na ziemi, inspektor **uprawniony jest do podjęcia decyzji nakazującej natychmiastowe przerwanie takiej operacji** w trybie art. 27 ust. 3a ustawy Prawo Lotnicze (zgodnie z AMC2.ARO.GEN.305(b) ust. e) inspektor musi się niezwłocznie skontaktować z Dyrektorem Departamentu) i wnioskowania do Prezesa Urzędu o zawieszenie ważności Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych. Należy wtedy zastosować przepisy art. 50 lub 52 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. z dnia 3 kwietnia 2013, poz. 421).

4.5 Decyzja nakazująca natychmiastowe przerwanie operacji, która mogą zagrażać bezpieczeństwu lotów, innym uczestnikom ruchu lotniczego albo osobom na pokładzie statku lub na ziemi podawana jest Przewoźnikowi na piśmie, przy użyciu najbardziej szybkiego środka łączności, dającego potwierdzenie dotarcia wiadomości do adresata.

4.6 Od decyzji Prezesa Urzędu Przewoźnikowi służy prawo zwrócenia się do Prezesa o ponowne rozpatrzenie sprawy w trybie określonym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego (KPA) (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), **co jednak nie wstrzymuje natychmiastowego wykonania decyzji Prezesa podejmowanej w interesie bezpieczeństwa na mocy Kodeksu Karnego, Rozdział XXI Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji** (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z 1997r. z późniejszymi zmianami).

4.7 Przy krytycznym scenariuszu, objawiającym się brakiem realnej współpracy ze strony Przewoźnika, Prezes może rozważyć decyzję o zawieszeniu ważności wszystkich udzielonych w Certyfikacie AOC upoważnień, łącznie z decyzją o cofnięciu lub zawieszeniu ważności samego Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) - w trybie art. 50 i 52 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (Dz. U. z dnia 3 kwietnia 2013, poz. 421).

5. ZAWIESZENIE WAŻNOŚCI CERTYFIKATU AOC

51 W przypadku, kiedy z wnioskiem o czasowe zawieszenie ważności Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych występuje Przewoźnik, nie jest wymagane prowadzenie żadnych procesów certyfikacji. W takim przypadku Przewoźnik, oprócz pisemnego wniosku o zawieszenie ważności Certyfikatu AOC/AWC, **musi zwrócić do Prezesa Urzędu cały komplet Certyfikatu AOC oraz towarzyszących mu Specyfikacji Operacyjnych.**

5.2 W przypadku, kiedy decyzję o czasowym zawieszeniu ważności Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych podejmuje organ certyfikujący (tj. Prezes Urzędu), konieczne jest przedstawienie Przewoźnikowi dokumentów uzasadniających taką decyzję. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia stanu zgodnego z przepisami prawa (zgodnie z art. 50 rozporządzenia rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym). Główne, ale nie jedyne powody, dla których Prezes może podjąć decyzję o czasowym zawieszeniu ważności Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych są w zasadzie takie same jak w przypadku decyzji o ograniczeniu zakresu Certyfikatu AOC.

5.3 Szczególnym powodem uzasadniającym podjęcie przez Prezesa decyzji tylko o czasowym zawieszeniu ważności Certyfikatu AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych, w przeciwieństwie do decyzji o cofnięciu Certyfikatu AOC, jest uzyskanie przez ULC uzasadnionej pewności, że Przewoźnik **tylko czasowo** utracił zdolność do zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonych operacji lotniczych i w niedługim czasie (1-3 miesiące) będzie ponownie zdolny spełniać wymagania mających zastosowanie przepisów – np. czasowe zawieszenie certyfikatu CAMO (Part-M/G).

6. COFNIĘCIE CERTYFIKATU AOC

6.1 Cofnięcie Certyfikatu AOC jest najbardziej dolegliwą dla Przewoźnika decyzją podejmowaną przez Prezesa Urzędu i oznacza całkowite i trwałe cofnięcie udzielonych przez Prezesa upoważnień do prowadzenia przez niego wszelkiej lotniczej działalności zarobkowej wynikającej z tego Certyfikatu AOC.

6.2 Decyzja o cofnięciu Certyfikatu AOC **musi być podjęta** w przypadku, kiedy Przewoźnik trwale utracił zdolność do bezpiecznego prowadzenia operacji lotniczych lub nagminnie narusza obowiązujące przepisy prawa. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	ZMIANY CERTYFIKATU AOC	PNO-4-02-00 Strona 3/6
---------------------------------------	------------------------	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

stanu zgodnego z przepisami prawa (zgodnie z art. 52 rozporządzenia rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym). Głównymi, ale nie jedynymi powodami, dla których Prezes musi podjąć decyzję o cofnięciu Certyfikatu AOC jest stwierdzenie w wyniku ustaleń kontroli niezgodności pierwszego poziomu, oraz faktu że dalsze prowadzenie działalności zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo zagraża bezpieczeństwu działalności lotniczej. Przykładowe niezgodności to:

- a) Wykonanie przez Przewoźnika choćby tylko jednej operacji, lub dopuszczenie do użycia statku powietrznego wchodzącego w skład floty Przewoźnika, w celach przestępczych albo niezgodnie z postanowieniami art. 4 Konwencji ICAO lub na obszarach objętych embargiem ONZ, niezależnie od tego, kto tego naruszenia dokonał;
- b) Świadomie przekraczanie przez Przewoźnika zakresu zezwoleń udzielonych mu przez Prezesa w jego Certyfikacie AOC, Specyfikacjach Operacyjnych;
- c) Naruszenie warunków koncesji, a w szczególności warunku dotyczącego stosunków własności w przedsiębiorstwie lub nie powiadomienie o zmianie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego;
- d) Utrata zdolności do pokrywania kosztów prowadzenia lotniczej działalności zarobkowej;
- e) Długotrwały, powyżej 3 miesięcy, brak sprawnych statków powietrznych umożliwiających prowadzenie operacji lotniczych objętych Certyfikatem AOC.
- f) brak ważnego certyfikatu organizacji zarządzania ciągłą zdolnością do lotu CAMO obejmującego użytkowane statki powietrzne.

W przypadku stwierdzenia łamania przepisów ustawy Prawo Lotnicze inspektor ULC, który posiadał taką informację powinien postępować zgodnie z procedurą opisaną w 1-02-01 pkt. 6

6.3 Decyzja o cofnięciu Certyfikatu AOC musi być przekazana Przewoźnikowi wraz z dokumentami uzasadniającymi taką decyzję.

6.4 W ślad za decyzją o cofnięciu Certyfikatu AOC Prezes musi cofnąć podmiotowi koncesję na prowadzenie przewozów lotniczych (Departament LOL przekazuje informacje o cofnięciu certyfikatu do Departamentu LER odpowiedzialnego za

wydawanie koncesji) oraz Certyfikat CAMO (kopia decyzji jest przekazywana do LTT).

6.5 Od decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego Przewoźnikowi służy prawo zwrócenia się do Prezesa o ponowne rozpatrzenie wniosku w trybie określonym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego (KPA) (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), **co jednak nie wstrzymuje natychmiastowego wykonania decyzji Prezesa podejmowanej w interesie bezpieczeństwa na mocy Kodeksu Karnego, Rozdział XXI Przepęstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji** (Dz. U Nr 88, poz. 553 z 1997r. z późniejszymi zmianami).

7. WZNOWIENIE WAŻNOŚCI CERTYFIKATU AOC

7.1 Wznowienie ważności Certyfikatu AOC następuje na wniosek Przewoźnika, złożony zgodnie z zasadami i procedurami podanymi w Dziale 2 Podręcznika PNO i art. 10 lub 11 rozporządzenia rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym).

7.2 Proces wznowienia ważności Certyfikatu AOC wygasłego dłużej niż 12 miesięcy jest identyczny jak dla wydania takiego Certyfikatu po raz pierwszy.

7.3 W przypadku wznowiania ważności Certyfikatu AOC wygasłego krócej niż 12 miesięcy zakres certyfikacji może być uproszczony. Decyzje w tej sprawie podejmuje Dyrektor Departamentu Operacyjno-Lotniczego w porozumieniu z inspektorem prowadzącym (CPM) i z Naczelnikiem Inspektoratu (LOL-1).

8. FORMALNA KOREKTA TREŚCI CERTYFIKATU AOC

8.1 Formalna korekta treści Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych jest działaniem formalnym o charakterze administracyjnym w celu poprawienia ewentualnych błędów redakcyjnych, jakie zostały wykryte po wydaniu Certyfikatu AOC lub Specyfikacji Operacyjnej.

8.2 Formalna korekta treści Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych nie może pociągać za sobą żadnych zmian merytorycznych w udzielonych przez Prezesa zezwoleniach.

8.3 Formalna korekta treści może więc dotyczyć np. poprawienia nazwy lub adresu Przewoźnika zgodnie z postanowieniem sądowym, błędnego

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

zapisu znaku rejestracyjnego statku w Specyfikacjach itp.

8.4 Formalna korekta treści Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych może być inicjowana zarówno przez Prezesa jak i przez Przewoźnika w formie pisma podpisanego przez uprawnione do tego osoby.

8.5 Decyzja wydawana jest w formie nowego Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnej z nową datą wydania w drodze postanowienia.

9. WYDANIE DUPLIKATU CERTYFIKATU AOC

9.1 Duplikaty Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych mogą być wystawione na podstawie oficjalnego oświadczenia Przewoźnika o utracie oryginałów, zawierającego zobowiązanie do natychmiastowego zwrotu do Urzędu duplikatów w przypadku odnalezienia oryginałów. Duplikaty Certyfikatu AOC i/lub Specyfikacji Operacyjnych wystawiane są na podstawie i zgodnie z posiadanym przez Urząd drugim oryginałem, w dwóch nowych oryginalnych egzemplarzach, z których jeden pozostaje w Urzędzie.

9.2 Duplikaty przekazane być mogą wyłącznie upoważnionej przez Przewoźnika osobie, za podpisem na drugim egzemplarzu duplikatu, który pozostaje w archiwum ULC i jest dołączony do pozostałej dokumentacji dotyczącej Przewoźnika lub za pośrednictwem Poczty za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

10. REZYGNACJA Z POSIADANIA CERTYFIKATU AOC

10.1 Przewoźnik może złożyć rezygnację z posiadania Certyfikatu AOC w dowolnie wybranym przez siebie momencie.

10.2 Decyzja Przewoźnika o rezygnacji z posiadania Certyfikatu AOC powinna być złożona do Prezesa na piśmie. Do pisma należy załączyć kompletny zestaw oryginałów Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego AOC oraz Specyfikacji Operacyjnych.

11. UPROSZCZONY TRYB WPROWADZENIA ZMIANY W CERTYFIKACIE AOC

11.1 W przypadku wniosku Przewoźnika o włączenie do istniejącego już składu floty kolejnego egzemplarza statku tego samego rodzaju, klasy albo typu i/lub modelu (ust. 6.3) dla zastosowania uproszczonego trybu zmiany należy:

a) Złożyć wniosek o wszczęcie procesu certyfikacji ograniczony wyłącznie do rozszerzenia składu floty o nowy egzemplarz statku (Druk **ULC-AOC-01_965** oraz stosowne wnioski o zatwierdzenia szczególne wraz z materiałami dowodowymi – np. polisa ubezpieczeniowa, EQP, itd);

b) Przedstawić dowody na objęcie tego egzemplarza statku systemem zarządzania ciągłą zdolnością do lotu identycznym jak dla pozostałej floty.

c) Przedstawić dowody, że stan zatrudnienia w kategorii personelu latającego (pilotów i personelu pokładowego) jest wystarczający dla zapewnienia prawidłowego użytkowania przedmiotowego statku.

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 3 – ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK CERTYFIKATU AOC

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Certyfikat przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz towarzyszące mu Specyfikacje Operacyjne, wydane zgodnie z właściwymi wymaganiami powinny być wystawione z zastosowaniem właściwej systematyki, redakcji, klasyfikacji i kodów rodzajów operacji lotniczych.

1.2 Zawartość i porządek Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz Specyfikacji Operacyjnych powinna odpowiadać wymaganiom podanym w rozporządzeniu 965/2012 Part-ARO Dodatek I i II z zastosowaniem systematyki, redakcji, klasyfikacji i kodów rodzajów operacji lotniczych podanych w PNO-4-03-01.

1.3 **Certyfikat Przewoźnika Lotniczego AOC (Air Operator Certificate)** (druk ULC-AOC_965-cert) zawiera:

- Nazwę organu, który Certyfikat wydał;
- Nazwę rejestrową Przewoźnika oraz adres jego głównej siedziby;
- Numer Certyfikatu;
- Datę wydania Certyfikatu;
- Rodzaje operacji lotniczych jakich Certyfikat dotyczy;
- Przepisy jakie zostały przez Przewoźnika spełnione dla wydania Certyfikatu;
- Ogólne warunki dot. utrzymania, zawieszenia, cofnięcia lub odebrania Certyfikatu;
- Właściwe podpisy osób uprawnionych i okrągłą pieczęć urzędową organu wydającego Certyfikat.

Typ operacji (Types of operations) – zawiera zakres działalności przewozowej do prowadzenia których posiadacz Certyfikatu AOC jest uprawniony na danym typie statku powietrznego. Kategorie są oznaczone następująco:

- Pasażerowie (*Passengers*);
- Towary (*Cargo*);
- Inne (*Others*) – należy wpisać jakie.

1.4 **Specyfikacje Operacyjne (Operations Specifications)**, stanowiące nieodłączną część Certyfikatu AOC, tworzone są dla każdego typu użytkowanego statku powietrznego. Określają warunki oraz ograniczenia uprawnień w nim określonych.

1.5 Każda strona Specyfikacji Operacyjnych, Operacyjny Punkt Kontaktowy i Spis Treści

wchodzące w zestaw dokumentów składających się na kompletny Certyfikat musi nosić cechy identyfikujące ją z właściwym Certyfikatem AOC.

1.5.1. Cechy identyfikujące to:

- nazwa organu, który Certyfikat wydał;
- dane kontaktowe Organu;
- numer Certyfikatu;
- numer Specyfikacji Operacyjnych;
- nazwa rejestrowa posiadacza Certyfikatu oraz Nazwę handlową;
- data wydania;
- numer wydania/zmiany (w stopce);
- właściwe podpisy osób uprawnionych i okrągłą pieczęć urzędową organu wydającego Certyfikat (Prezesa Urzędu).

2. ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK SPECYFIKACJI OPERACYJNYCH

2.1 Każda strona Specyfikacji Operacyjnej (druk ULC-AOC_965-SO) przeznaczona jest dla umieszczenia w niej informacji dotyczących zezwoleń, warunków i ograniczeń operacyjnych dotyczących rodzajów przewozów lotniczych, do prowadzenia których posiadacz Certyfikatu AOC jest uprawniony dla **konkretnego typu statków powietrznych**. Specyfikacja operacyjna zawiera następujące elementy:

- Typ statku powietrznego (Aircraft model)** – należy podać typ zgodny z frazeologią ICAO. Typ statku powietrznego jest również uwzględniany w stopce strony Specyfikacji Operacyjnej oraz w Spisie treści.
- Znaki rejestracyjne (Registration marks)** - do każdego typu statku powietrznego, do którego użytkowania Przewoźnik jest upoważniony, należy podać wszystkie znaki rejestracyjne statków powietrznych w tym typie.
- Obszary prowadzenia operacji (Area(s) of operations)** - przeznaczona jest dla umieszczenia w niej informacji dotyczących obszarów operacji, w granicach których Przewoźnik jest uprawniony prowadzić operacje danym typem statku powietrznego, sklasyfikowane i oznaczone przyporządkowanymi im kodami ICAO Doc. 7030/5, jak następuje:
 - Polska – oznaczenie kodowe (EP). Stosować tylko do przypadku, kiedy Przewoźnik uprawniony jest do

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

- ii. prowadzenia operacji wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- iii. Europa – oznaczenie kodowe (EUR);
- iv. Północny Atlantyk – oznaczenie kodowe (NAT);
- v. Ameryka Północna – oznaczenie kodowe (NAM);
- vi. Ameryka Środkowa – oznaczenie kodowe (CAR);
- vii. Ameryka Południowa – oznaczenie kodowe (SAM);
- viii. Afryka – oznaczenie kodowe (AFI);
- ix. Środkowy Wschód i Azja – oznaczenie kodowe (MID/ASIA);
- x. Pacyfik – oznaczenie kodowe (PAC);
- x. Cały Świat – oznaczenie kodowe (WW).

UWAGA 1: Szczegółowe wykazy FIR oraz ich granice w poszczególnych regionach żeglugi ICAO podaje ICAO Doc. 7030/5 *Regional Supplementary Procedures* (Dodatkowe procedury regionalne).

UWAGA 2: Dopuszczalne jest także określenie obszarów żeglugi przez podanie współrzędnych geograficznych granic regionu albo wykazu FIR, na obszarze, których Przewoźnik jest uprawniony prowadzić swoje operacje.

UWAGA 3: Jeśli w danej flocie któryś ze statków nie jest dopuszczony do wykonywania operacji w tych samych regionach żeglugi co cała flota, to wtedy każdy statek należy specyfikować oddzielnie z podaniem znaków rejestru.

- d) **Specjalne ograniczenia** (*special limitations*) - przeznaczona jest dla umieszczenia w niej informacji dotyczących ograniczeń specjalnych jakie mają zastosowanie do prowadzonych przez Przewoźnika operacji sklasyfikowanych, uporządkowanych i oznaczonych jak następuje:

- VFR tylko w dzień/*day only*;
- VFR dzień i noc/*day & night*
- Inne/*others* – należy wpisać jakie

UWAGA: Jeśli w danej flocie któryś ze statków ma inne ograniczenia niż cała flota, to wtedy każdy statek należy specyfikować oddzielnie z podaniem znaków rejestru.

- e) **Szczególne zatwierdzenia** (*Special Approvals*) - przeznaczona jest dla umieszczenia w niej informacji dotyczących upoważnień jakie mają zastosowanie do prowadzonych przez Przewoźnika operacji, sklasyfikowanych, uporządkowanych i oznaczonych jak następuje:

- 1) Transport materiałów niebezpiecznych – zaznaczona kratka TAK (Yes), jeżeli przewoźnik posiada upoważnienie do przewozu towarowych materiałów niebezpiecznych danym typem statków powietrznych;
- 2) Operacje przy ograniczonej widzialności (LVO) – zaznaczona kratka TAK, jeżeli przewoźnik posiada uprawnienie do wykonywania operacji przy ograniczonej widzialności odpowiednio: podejścia i lądowania oraz/lub startu (LVTO) na dany typ statku powietrznego. W przypadku zaznaczenia TAK dla „podejścia i lądowania” w kolumnie WYSZCZEGÓLNIENIE wpisywana jest:

- Kategoria podejść precyzyjnych CAT (II, IIIA, IIIB, IIIC, LTS CAT I, OTS CAT II, EVS);
- Minimalna widzialność wzdłuż drogi startowej (RVR) w metrach;
- Minimalna wysokość względna decyzji (DH) w stopach.

Należy wpisać wszystkie zatwierdzenia.

W przypadku zaznaczenia TAK dla „startu” wpisywana jest minimalna zatwierdzona widzialność wzdłuż drogi startowej (RVR) w metrach.

UWAGA 1: Jeśli w danym typie któryś ze statków ma ograniczenia minimów do startu i/lub podejścia oraz lądowania inne niż cała flota w tym typie, to wtedy każdy statek należy specyfikować oddzielnie z podaniem znaków rejestru (w polu UWAGI).

- 3) Operacje w przestrzeniach powietrznych gdzie stosowana jest zredukowana separacja pionowa 1000 ft (300m) RVSM (*Reduced Vertical Separation Minimum*). Należy zaznaczyć:

- N/A – jeżeli dany typ statku powietrznego nie osiąga pułapu FL290.
- TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś statek nie jest dopuszczony do wykonywania operacji RVSM, to wtedy każdy statek należy wykluczyć poprzez podanie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

- 4) Operacje o wydłużonym zasięgu samolotami dwusilnikowymi turbinowymi ETOPS (*Extended Range/Time Operations*). Należy podać:

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK CERTYFIKATU AOC	PNO-4-03-00 Strona 2/4
---------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwoleństwa
---------------------------------	---	---

- i. N/A – jeżeli dany typ statku powietrznego nie klasyfikuje się do wykonywania operacji ETOPS;
- ii. TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;
- iii. Maksymalny czas dolotu od lotniska zapasowego (*Maximum Diversion Time*) w minutach.

W kolumnie UWAGI należy wpisać:

- iv. Typ i model zespołu napędowego;
- v. prędkość podróżną lub przyrządową

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś samolot nie jest dopuszczony do wykonywania operacji ETOPS ma wyznaczony inny maksymalny czas dolotu od dogodnego lotniska (*Maximum Diversion Time*) niż cała flota, to wtedy każdy statek należy specyfikować oddzielnie z podaniem znaków rejestru. Statki nie dopuszczone do operacji ETOPS należy wykluczyć poprzez stosowny wpis w kolumnie UWAGI.

5) Specyfikacje nawigacyjne dla operacji PBN
(*Navigation specifications for PBN operations*)

Należy zaznaczyć kratkę TAK jeżeli przynajmniej jeden statek powietrzny z danego typu posiada przynajmniej jedno zatwierdzenie PBN.

W kolumnie WYSZCZEGÓLNIENIE należy podać wszystkie zatwierdzenia PBN (każde w nowym wierszu):

- zatwierdzenia RNAV:
 - i. RNAV 10
 - ii. RNAV 2
 - iii. RNAV 1 (P-RNAV)
- zatwierdzenia RNP:
 - i. RNP 4
 - ii. RNP 2
 - iii. RNP 1
 - iv. Advanced RNP
 - v. RNP 0.3
 - vi. RNP APCH (LNAV)
 - vii. RNP APCH (LNAV/VNAV)
 - viii. RNP APCH (LPV)
 - ix. RNP AR APCH
 - x. RF Attachments

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś statek nie jest dopuszczony do wykonywania operacji PBN to wtedy każdy należy ten statek powietrzny wykluczyć poprzez wyszczególnienie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

UWAGA: W kolumnie UWAGI należy wyszczególnić konfigurację wykorzystywanego

wyposażenia nawigacyjnego (np. 1*GNSS, DME/DME, DME/DME/IRS).

6) Operacje w przestrzeniach gdzie stosowane są specyfikacje minimalnych osiągnięć nawigacyjnych MNPS (*Minimum Navigation Performance Specifications*). Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś statek nie jest dopuszczony do wykonywania operacji MNPS to wtedy każdy należy ten statek powietrzny wykluczyć poprzez wyszczególnienie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

7) Operacje śmigłowców z systemem noktowizyjnym (*Helicopter operations with the aid of night vision imaging systems*). Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś śmigłowiec nie jest dopuszczony do wykonywania tych operacji to wtedy każdy należy ten śmigłowiec wykluczyć poprzez wyszczególnienie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

8) Operacje śmigłowców z ładunkiem na zaczepie zewnętrznym (*Helicopter hoist operations*). Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś śmigłowiec nie jest dopuszczony do wykonywania tych operacji to wtedy każdy należy ten śmigłowiec wykluczyć poprzez wyszczególnienie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

9) Operacje śmigłowców ratownictwa medycznego (*Helicopter emergency medical service operations*). Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli dany typ i konkretne egzemplarze są dopuszczone do tych operacji;

UWAGA: Jeśli w danej flocie jakiś śmigłowiec nie jest dopuszczony do wykonywania tych operacji to wtedy każdy należy ten śmigłowiec wykluczyć poprzez wyszczególnienie znaków rejestracyjnych w kolumnie UWAGI.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

10) Szkolenie personelu pokładowego (Cabin crew training).

Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli przewoźnik posiada upoważnienie do szkolenia wstępnego personelu pokładowego zgodnie z Part-CC.;

11) Wydawanie zaświadczeń dla personelu pokładowego (Issue of CC attestation).

Należy podać:

TAK/NIE – jeżeli przewoźnik posiada upoważnienie do wydawania Zaświadczeń dopuszczenia do pracy personelu pokładowego zgodnie z Part-CC.

12) Ciągła zdatność do lotu (Continuing airworthiness). Informacje o organizacji odpowiedzialnej za utrzymanie ciągłej zdatności do lotu statków powietrznych wymienionych w polu „Znaki rejestracyjne”.

W kolumnie WYSZCZEGÓLNIENIE należy podać:

Numer i nazwę organizacji zarządzania ciągłą zdatnością do lotu.

Uwaga 1: U przewoźnika kwalifikującego się do posiadania Koncesji zgodnie z rozporządzeniem 1008/2008, organizacją tą powinien być ten sam podmiot.

Uwaga 2: W przypadku przewoźników nie kwalifikujących się do posiadania koncesji (loty lokalne) mogą to być inne podmioty. Jeżeli danymi egzemplarzami zarządzają różne organizacje to należy podać dane organizacji (w kolejnych wierszach) i znaki rejestracyjne statków powietrznych, którymi dana organizacja zarządza (w kolumnie UWAGI).

13) Inne

W tym miejscu należy podać wszystkie inne zatwierdzenia, które otrzymał dany Przewoźnik, np.:

- i. Podejście ze stromą ścieżką schodzenia
- ii. EFB (electronic flight bag)
- iii. ltp.

3. ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK OPERACYJNEGO PUNKTU KONTAKTOWEGO (OPK)

3.1 OPK (druk ULC-AOC_965-OPK) przeznaczony jest do umieszczenia danych dotyczących personelu zarządzającego (Management). Do składu personelu zarządzającego umieszczanego w OPK zaliczyć należy osoby zatwierdzone uprzednio przez Prezesa Urzędu na następujących stanowiskach:

- (i) Kierownik Odpowiedzialny (Accountable Manager)
- (ii) Kierownik Operacji Lotniczych (Flight Operations Nominated Person)
- (iii) Kierownik Zarządzania Ciągłą zdatnością do lotu (Maintenance Nominated Person)
- (iv) Kierownik Szkolenia (Crew Training Nominated Person)
- (v) Kierownik Operacji Naziemnych (Ground Operations Nominated Person)
- (vi) Kierownik Zapewnienia Zgodności (Compliance Monitoring Manager)
- (vii) Kierownik Bezpieczeństwa Lotniczego (Safety Manager).

3.2 Dane poszczególnych osób umieszczone w OPK to:

- a) Nazwisko i imię;
- b) Numer telefonu kontaktowego;
- c) Numer faksu;
- d) Adres e-mail.

4. ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK SPISU TREŚCI

4.1 Spis treści (druk ULC-AOC_965-ST) przeznaczony jest do utrzymania porządku Certyfikatu. Wyróżnione są w nim wszystkie części składowe Certyfikatu, czyli:

- a) Strona tytułowa (AOC) – Certyfikat;
- b) Spis treści;
- c) Specyfikacje Operacyjne – liczba wierszy zależna od liczby typów statków powietrznych;
- d) Operacyjny punkt kontaktowy;

4.2. Każda część składowa Certyfikatu ma w Spisie Treści przypisane następujące atrybuty:

- a) Numer wydania;
- b) Data zmiany;

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK CERTYFIKATU AOC	PNO-4-03-00 Strona 4/4
---------------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwożenia
---------------------------------	---	---

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 3.1 – REDAKCJA CERTYFIKATU AOC

UWAGA : Poniżej opisano szablon Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC) oraz towarzyszących mu Specyfikacji Operacyjnych wydawanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

1. CECHY OGÓLNEGO SZABLONU DRUKÓW

- 1.1 Elektroniczny wzór formularzy:
- (i) Certyfikatu Operatora Lotniczego (AOC) ULC-AOC_965-cert;
 - (ii) Specyfikacji Operacyjnych; - ULC-AOC_965-SO
 - (iii) Spis treści – ULC-AOC_965-ST
 - (iv) Operacyjny Punkt Kontaktowy – ULC-AOC_965-OPK

można uzyskać u pracowników odpowiedzialnych za przygotowanie procesu certyfikacji w Wydziale zarządzania procesami certyfikacji i bieżącego nadzoru (LOL-5) albo wykorzystać szablony umieszczone w tym Podręczniku PNO.

2. CECHY SZABLONU DRUKU CERTYFIKATU AOC

2.1 **Szablon Certyfikatu AOC** jest tabelą zawierającą wszystkie niezbędne dane określone w ustawie Prawo Lotnicze oraz rozporządzeniach wykonawczych. Szablon jest zgodny z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012 EASA form 138 oraz 139 wydanie 1. Szablon pisany jest czcionką Arial.

2.2. Nazwa certyfikatu: tekst wyśrodkowany, odpowiednio czcionką prostą w j. polskim (rozmiar 14) i czcionką ukośną w j. angielskim (rozmiar 12):

CERTYFIKAT PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO (Zakres zatwierdzenia dla przewoźników lotniczych)

AIR OPERATOR CERTIFICATE (Approval schedule for air transport operators)

2.3. Poniżej w tabeli znajdują się informacje o rodzaju operacji:

Rodzaje operacji/Types of operation:

Zarobkowy transport lotniczy (CAT)
Commercial air transport

☐ **Pasażerski**
Passengers

☐ **Towarowy**
Cargo

☐ **Inny**
Other

2.4. W lewej kolumnie pierwszy wiersz znajduje się logo Urzędu Lotnictwa Cywilnego:

2.5 W środkowej kolumnie pierwszego wiersza znajduje się godło Rzeczypospolitej Polskiej: a pod nim tekst pisany czcionką 9:

RZECZPOSPOLITA POLSKA
REPUBLIC OF POLAND

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
President of the Civil Aviation Authority

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	REDAKCJA CERTYFIKATU AOC	PNO-4-03-01 Strona 1/4
---------------------------------------	--------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

2.4. W prawej kolumnie pierwszego wiersza podane są dane kontaktowe do organu wydającego certyfikat AOC:

Telefon: +48 22 5207xxx
Fax: +48 22 5207xxx
e-mail: kancelaria@ulc.gov.pl
Internet: www.ulc.gov.pl

2.5. W lewej kolumnie drugiego wiersza znajduje się tekst pisany czcionką Arial 8:

Numer AOC/Number AOC:

Po którym wpisuje się numer certyfikatu, czcionką Arial 12 pogrubioną:

PL – 000

2.6. Środkowa kolumna drugiego wiersza podzielona jest na 6 wierszy.

2.6.1. W pierwszym wpisujemy nazwę podmiotu posiadającego certyfikat AOC, czcionką Arial 10 pogrubioną i wyśrodkowaną.

Np. **AnyAirlines S.A.**

2.6.2. Wiersze 2-6 podzielone są na dwie kolumny. W lewej występuje tekst stały dwujęzyczny (czcionką prostą Arial 8 w języku polskim i czcionką pochyłą w języku angielskim), a w prawej kolumnie konkretne dane

Nazwa handlowa <i>Dbn trading name</i>	[Nazwa handlowa]
Adres: <i>Operator address:</i>	[Miasto, kod pocztowy, ulica, numer domu, numer lokalu]
Telefon: <i>Telephone:</i>	[telefon do zarządu]
Fax <i>Fax:</i>	[fax do zarządu]
E-mail: <i>E-mail:</i>	[e-mail do zarządu]

2.7. W prawej kolumnie drugiego wiersza znajduje się następująca treść:

OPERACYJNY PUNKT KONTAKTOWY
OPERATIONAL POINTS OF CONTACT

Szczegóły dotyczące punktu kontaktowego, w którym bez zbędnej zwłoki można skontaktować się z nadzorującym operację, wymienione są w Załączniku 1 do certyfikatu.

Contact details, at which operational management can be contacted without undue delay, are listed in Enclosure 1 to the certificate.

2.7. W trzecim wierszu znajduje się właściwa treść Certyfikatu Przewoźnika Lotniczego (AOC).

Ten Certyfikat zaświadcza, że [Nazwa] jest upoważniony do wykonywania operacji zarobkowego transportu lotniczego w zakresie określonym w załączonych Specyfikacjach Operacyjnych, zgodnie z Instrukcją Operacyjną, załącznikiem IV do rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi.

This Certificate certifies that [Nazwa] is authorized to perform commercial air operations, as defined in the attached Operations Specifications, in accordance with the Operations Manual, Annex IV to Regulation (EC) No 216/2008 and its Implementing Rules.

2.8 Wiersz czwarty certyfikatu ma 4 kolumny:

2.8.1. W pierwszej od lewej znajduje się tekst pisany czcionką Arial 8:

Data wydania:

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	REDAKCJA CERTYFIKATU AOC	PNO-4-03-01 Strona 2/4
---------------------------------------	--------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

Date of issue :

2.8.2 W drugiej kolumnie należy wpisać datę wydania certyfikatu AOC:
Np. 01.04.2013

2.8.3 W trzeciej kolumnie znajduje się tekst:

Nazwisko i podpis Prezesa
Urzędu Lotnictwa Cywilnego:
*Name and signature of the
President of the Civil Aviation
Authority:*

2.8.4. W czwartej kolumnie, w prawy dolnym rogu znajduje się tekst pisany czcionką Arial 6:

Pieczęć/Seal

W tej komórce osoba upoważniona powinna złożyć swój podpis, przystawić pieczęć imienną „z upoważnienia” oraz pieczęć okrągłą – dużą Prezesa Urzędu.

3. CECHY SZABLONU DRUKU SPECYFIKACJI OPERACYJNYCH

3.1 **Szablon Specyfikacji Operacyjnych** oparty jest na ogólnym wzorze EASA form 139 wydanie 1 pisany jest czcionką Arial, rozmiaru 14/10, odpowiednio czcionką prostą w języku polskim i czcionką Arial 12/9 ukośną w języku angielskim w układzie graficznym jak poniżej”

(i) W nagłówku w pierwszym wierszu znajduje się tekst:

SPECYFIKACJE OPERACYJNE

(z zastrzeżeniem warunków zatwierdzonych w Instrukcji Operacyjnej)

OPERATIONS SPECIFICATIONS

(subject to the approved conditions in the Operations Manual)

3.2 Pod nagłówkiem znajduje się tabela zawierająca właściwą treść specyfikacji operacyjnej.

3.2.1 W pierwszym wierszu tabeli znajdują się dane kontaktowe organu wydającego:

Dane kontaktowe organu wydającego / Issuing Authority Contact Details

Telefon: +48 22 5207273 Fax: +48 22 5207513 e-mail: kancelaria@ulc.gov.pl

3.2.2 Poniżej, w tabeli znajdują się konkretne dane Specyfikacji Operacyjnej.

3.3. Stopka SO pisana czcionką Arial rozmiaru 8 podzielona na trzy części:

a) Po lewej stronie znajduje się tekst

Formularz EASA 139 wydanie 1 / EASA FORM 139 issue 1

b) Po środku znajduje się odpowiedni numer strony;

(Strona 1 z 2)

c) Po prawej stronie znajduje się miejsce na wpisanie numeru wydania poprzedzone napisem:

Wydanie/Issue [nr wersji specyfikacji]

4. CECHY SZABLONU DRUKU SPISU TREŚCI,

4.1 **Szablon Spisu Treści** pisany jest odpowiednio czcionką rozmiaru 14 i 10 (polski) oraz 12 i 8 (angielski), w układzie graficznym jak niżej:

(i) W nagłówku (opisanym powyżej w ust. 3.1 lit. a)) w pierwszym wierszu znajduje się tekst:

SPIS TREŚCI

Contents

(ii) Pod nagłówkiem i danymi kontaktowymi organu wydającego znajduje się tabela zawierająca właściwą treść spisu treści.

(iii) Poniżej, zaczynając od lewego marginesu znajduje się stopka pisana czcionką Arial rozmiaru 8 podzielona na dwie części:

a) Po lewej stronie znajduje się tekst

Spis treści/Contents

b) Po prawej stronie znajduje się miejsce na wpisanie numeru wydania poprzedzone napisem:

Wydanie/Issue [nr wersji ST]

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	REDAKCJA CERTYFIKATU AOC	PNO-4-03-01 Strona 3/4
---------------------------------------	--------------------------	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

5. CECHY SZABLONU DRUKU OPERACYJNEGO PUNKTU KONTAKTOWEGO,

5.1 Szablon Operacyjnego Punktu Kontaktowego pisany jest odpowiednio czcionką rozmiaru 14 i 10 (polski) oraz 12 i 8 (angielski), w układzie graficznym jak niżej:

(i) W nagłówku (opisanym powyżej w ust. 3.1 lit. a)) w pierwszym wierszu znajduje się tekst:

OPERACYJNY PUNKT KONTAKTOWY – ZAŁĄCZNIK 1

Operational Points of Contacts – Enclosure 1

(ii) Pod nagłówkiem i danymi Organu wydającego znajduje się tabela zawierająca właściwą OPK.

(iii) Poniżej, zaczynając od lewego marginesu znajduje się stopka pisana czcionką Arial rozmiaru 8 podzielona na dwie części:

a) Po lewej stronie znajduje się tekst

Operacyjny Punkt Kontaktowy/Operational Points of Contact

b) Po prawej stronie znajduje się miejsce na wpisanie numeru wydania poprzedzone napisem:

Wydanie/Issue [nr wersji OPK]

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 4 – WYKAZ ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Zgodnie z ARO.OPS.200(b)(2) oraz SPA.GEN.110 zakres uprawnień szczególnych przyznanych operatorowi innemu niż Przewoźnik AOC jest określany w „Wykazie zatwierdzeń szczególnych” zwanego dalej „wykazem”.

1.2 Wykaz zatwierdzeń szczególnych jest urzędowym potwierdzeniem przez uprawnioną do tego władzę lotnictwa cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej, to jest Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, że wskazany w nich podmiot (Organizacja) spełnił wymagania do wydania i został uznany za zdolnego do bezpiecznego prowadzenia operacji lotniczych na warunkach określonych w tym Wykazie.

UWAGA 1: Wykaz zatwierdzeń szczególnych jest wydawany bezterminowo i zachowuje ważność tylko pod warunkiem przestrzegania przez Operatora wymagań dotyczących tego zatwierdzenia z uwzględnieniem wymagań określonych w OSD wydanych dla danego typu statku powietrznego (SPA.GEN.120).

1.4 Operator, który wystąpił o wydanie zatwierdzenia szczególnego i wykazała spełnienie wymagań rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 otrzymuje „Wykaz zatwierdzeń szczególnych” w formacie podanym w PNO-4-06-00, ważny bezterminowo (SPA.GEN.120).

1.5 Formularz Wykazu zatwierdzeń szczególnych wydawany jest zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012 jest oparty na załączniku V (EASA Form 140 wydanie 1) do Part-ARO.

1.6 Wykazy i ich kolejne zmiany są wydawane w trybie decyzji administracyjnych Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

1.7 Wykaz wystawiany jest dwujęzycznie, po polsku i angielsku.

1.8 Wykaz wystawiany jest na papierze z zabezpieczeniami (aktualnie obowiązującymi w ULC), formatu A-4, gramatury 80, **drukowanym jednostronnie na drukarce laserowej.**

2. ZASTOSOWANIE

2.1 Podane w tym rozdziale zasady mają zastosowanie do operatorów statków powietrznych innych niż przewóz lotniczy CAT.

2.2 Procedury formalne związane z wprowadzaniem zmian do „Wykazu” podane są PNO-4-05-00.

3. STRUKTURA WYKAZU

3.1 W wyniku postępowania administracyjnego wydawane są następujące dokumenty:

a) **Decyzja administracyjna** Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego o wydaniu Wykazu (przyznaniu zatwierdzenia szczególnego).

b) **Wykaz zatwierdzeń szczególnych** dla każdego egzemplarza użytkowanych statków powietrznych (formularz EASA 140 – druk ULC-WZS_965).

4. WARUNKI I TERMINY WAŻNOŚCI WYKAZU

4.1 Wykazy wydawane są bezterminowo.

4.2 Ze względu na to, że strony Wykazu mogą ulegać częstym zmianom, numer każdej zmiany Wykazu musi być podany w stopce.

5. PROCEDURY ADMINISTRACYJNE WYDAWANIA WYKAZÓW

5.1 Procesy administracyjne związane z przygotowaniem dokumentów niezbędnych dla wydania Wykazu prowadzi Wydział LOL-5

5.2 Zadaniem procedur administracyjnych jest sprawdzenie i upewnienie się czy:

a) Dokumentacja procesu wydania wykazu lub dodania nowego wpisu jest kompletna i sporządzona w sposób zgodny z wymaganiami;

b) Wykazy są sporządzone prawidłowo i czy są z formalnego, prawnego i merytorycznego punktu widzenia całkowicie zgodne z wynikami i ustaleniami końcowymi z procesu oceny.

5.3 Wykazy są sporządzane w dwu jednakowych egzemplarzach, oba na prawach oryginału.

5.4 Wydanie Operatorowi Wykazu następuje w drodze wydania za pokwitowaniem pierwszego zestawu oryginałów dokumentów lub wysłania za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W przypadku osobistego odbioru Operator kwituje ich odbiór, a w przypadku wysłania Poczta zwrotka dołączana jest do dokumentacji. Drugi zestaw oryginałów pozostaje w aktach Wydziału LOL-5

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	WYKAZ ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH	PNO-4-04-00 Strona 1/2
---------------------------------------	--------------------------------	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwożenia
---------------------------------	---	---

5.5 Wykazy wolno wydać tylko osobie upoważnionej przez aplikanta na piśmie lub statutowemu reprezentantowi właściciela.

5.6 W przypadku zmian w Wykazie wymianie podlega cały Wykaz.

6. OBOWIĄZEK PODPISU WYKAZU

6.1 Do podpisania Wykazu upoważniony jest Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego lub osoby przez niego upoważnione np. Dyrektor Departamentu.

6.2 Pierwszy zestaw oryginałów, przeznaczony dla Operator, nosi na sobie tylko podpis Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz urzędową pieczęć okrągłą Urzędu, natomiast drugi zestaw oryginałów, przeznaczony do archiwizacji w ULC, powinien być podpisany przez pracownika sporządzającego (LOL-5) oraz przez Dyrektora Departamentu (LOL) i nie stawia się na nim urzędowej pieczęci okrągłej Urzędu.

7. REJESTR WYKAZÓW

7.1 Właściwy SKPC (LOL-5) zobowiązany jest prowadzić i aktualizować rejestr wydanych Wykazów (1-05-03). Funkcje bieżącego administrowania rejestrem pełnią właściwi SKPC odpowiedzialni za prowadzenie procesu w Wydziale LOL-5, którzy prowadzą teczkę Organizacji, o której mowa w PNO-1-05-01.

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

8. NUMERACJA WYKAZÓW

8.1 Wykaz wydawany przez Polskę posiada:

- prefix identyfikacyjny – **PL**,
- znaki rejestracyjne (bez SP), np. ABC
- po którym należy wstawić kolejny numer Wykazu

np. **PL-ABC-001**

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Wydanie z: 28.02.2014 Zmiana Nr: 0	WYKAZ ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH	PNO-4-04-00 Strona 2/2
---------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 5 – ZMIANY WYKAZU ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Wykazy zatwierdzeń szczególnych mogą ulegać zmianom wynikającym zarówno z wniosków Operatora o zmianę zakresu zatwierdzenia, wpisowi operacji specjalistycznych (dla operacji SPO), jak też z decyzji podejmowanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

1.2 Procesy związane ze zmianami wykazu mogą dotyczyć:

- a) Rozszerzenia zakresu wykazu;
- b) Ograniczenia zakresu wykazu;
- c) Zawieszenia ważności wykazu;
- d) Cofnięcia wykazu;
- e) Wznowienia ważności wykazu;
- f) Formalnej korekty treści wykazu;
- g) Wydania duplikatu wykazu;
- h) Rezygnacji z posiadania wykazu.
- i) Zmiany danych zawartych w Wykazie nie związane z zatwierdzeniami szczególnymi

1.3 Do wszczęcia postępowania w sprawie zmiany Wykazu i/lub złożenia wniosku upoważniona jest każda z zainteresowanych zmianą stron:

- Posiadacz Wykazu ubiegający się o jego zmianę, albo
- Organ certyfikujący (Prezes ULC) – z urzędu.

1.4 Każda zmiana Wykazu, w wyniku której Operator uzyska uprawnienie do wykonywania nowej dla niego operacji lub rozszerzenie poprzedniego posiadanego zatwierdzenia szczególnego, wymaga przeprowadzenia pełnej procedury administracyjnej określonej w Dziale 3 Podręcznika PNO-965.

1.5 Zmiany, w wyniku których uprawnienia Organizacji wynikające z posiadanego przez niego Wykazu zostaną zawieszone, cofnięte albo ograniczone, nie wymagają prowadzenia procesu oceny i będą wprowadzane na pisemny wniosek Organizacji albo w wyniku decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, podejmowanej w trybie administracyjnym.

1.6 Zmiany Wykazu dokonywane są poprzez:

- a) Wymianę całego Wykazu z nowym numerem zmiany, w każdym przypadku kiedy wprowadzane są zmiany we wcześniej zatwierdzonych Wykazach;

b) Fizyczne odebranie Wykazu.

1.7 Wnioski o zmianę zawartości Wykazu składane są na druku **ULC-WZS-01_965** uzupełnianym o stosowne druki szczegółowe (np. **ULC-PBN-01_965**, **ULC-RVSM-01_965**, itp.) minimum 30 dni przed przewidywaną datą rozpoczęcia danej działalności (korzystania z przywileju).

2. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI KOREKTY WNIOSKU

2.1 W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości formalnych we wniosku o zmianę Wykazu, SKPC niezwłocznie powiadamia Operatora o zastrzeżeniach, jeżeli:

- Otrzymany zestaw dokumentów aplikacyjnych, częściowo lub w całości, nie odpowiada ustalonym wymaganiom;
- Istnieją okoliczności wymagające podjęcia przez Operatora dodatkowych działań.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości merytorycznych inspektor prowadzący sprawę, za pośrednictwem SKPC, niezwłocznie powiadamia Operatora o swoich zastrzeżeniach

2.2 W przypadku konieczności korekty wniosku należy stosować ogólne zasady i procedury związane z administrowaniem wnioskiem i komunikacją z Operatorem, opisane w Dziale 2 Podręcznika PNO-965, a ponadto należy skorygować lub wymienić wadliwe dokumenty na właściwe oraz ustalić z inspektorem prowadzącym:

- Zakres dodatkowych działań, które muszą być podjęte przed przyjęciem wniosku oraz sposób udokumentowania tych działań;
- Sposób zaprezentowania praktycznych wyników tych działań;
- Terminarz realizacji wnioskowanych procesów i zmian Wykazu.

3. ROZSZERZENIE ZAKRESU WYKAZU

3.1 Rozszerzenie zakresu uprawnień udzielonych Operatorowi przez Prezesa Urzędu w jego Wykazie zatwierdzeń szczególnych następuje wyłącznie na pisemny wniosek Operatora i zawsze wymaga przeprowadzenia uzupełniającego procesu oceny w celu zbadania i udokumentowania, czy Operator spełnia wymagania właściwe dla wydania tego uprawnienia.

Wydanie z: 31.12.2014 Zmiana Nr: 1	ZMIANY WYKAZU ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH	PNO-4-05-00 Strona 1/4
---------------------------------------	--	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

3.2 Zakres kontroli oraz całego procesu oceny uzależniony jest od rodzaju uprawnienia, o jakie Operator się ubiega.

3.3 Decyzje dotyczące zakresu kontroli oraz wyznaczenie obszarów inspekcyjnych, które muszą być przeprowadzone podejmuje Naczelnik właściwego Inspektoratu Operacyjnego (LOL-1/LOL-2) na wniosek inspektora prowadzącego. Zakres kontroli zatwierdza Dyrektor LOL.

4. OGRANICZENIE ZAKRESU WYKAZU

4.1 Ograniczenie zakresu uprawnień udzielonych Operatorowi w Wykazie może mieć miejsce w przypadku, kiedy Operator albo Prezes Urzędu stwierdzą, że Operator, przy zachowaniu ogólnej zdolności do prowadzenia operacji lotniczych, przestał spełniać wymagania właściwe dla określonego rodzaju operacji (np. RVSM, DGR).

4.2 W przypadku, kiedy z wnioskiem o ograniczenie zakresu upoważnień zawartych w Wykazie występuje Operator, nie jest wymagane prowadzenie żadnych procesów oceny.

4.3 W przypadku, kiedy decyzję o ograniczeniu zakresu uprawnień udzielonych Operatorowi w jego Wykazie podejmuje organ certyfikujący (tj. Prezes Urzędu), konieczne jest przedstawienie Operatorowi dokumentów uzasadniających taką decyzję. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia stanu zgodnego z przepisami prawa. Głównymi, ale nie jedynymi powodami, dla których Prezes Urzędu może podjąć decyzję o ograniczeniu upoważnień zawartych w Wykazie są:

- a) Negatywny wynik kontroli i stwierdzenie nieprawidłowości poziomu 1 – ARO.GEN.350(b) i 360;
- b) Braku spełniania wymagań Rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012;
- c) nieprzedstawienie lub nierealizowanie planu naprawczego - ARO.GEN.350(d)(3);
- d) Inne przyczyny skutkujące utratą zdolności do spełnienia wymagań przepisów właściwych dla danego rodzaju operacji.

4.4 W przypadku, kiedy w opinii inspektorów ULC kontynuowanie operacji może zagrażać bezpieczeństwu lotów, innym uczestnikom ruchu lotniczego albo osobom na pokładzie statku lub na ziemi, inspektor **uprawniony jest do podjęcia**

decyzji nakazującej natychmiastowe przerwanie takiej operacji w trybie art. 27 ust. 3a ustawy Prawo Lotnicze (zgodnie ARO.GEN.305(d-d1-e) ust. e) inspektor musi się niezwłocznie skontaktować z Dyrektorem Departamentu) i wnioskowania do Prezesa Urzędu o zawieszenie ważności Wykazu.

4.5 Decyzja nakazująca natychmiastowe przerwanie operacji, która mogą zagrażać bezpieczeństwu lotów, innym uczestnikom ruchu lotniczego albo osobom na pokładzie statku lub na ziemi podawana jest Operatorowi na piśmie, przy użyciu najbardziej szybkiego środka łączności, dającego potwierdzenie dotarcia wiadomości do adresata.

4.6 Od decyzji Prezesa Urzędu Operatorowi służy prawo zwrócenia się do Prezesa o ponowne rozpatrzenie sprawy w trybie określonym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego (KPA) (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), **co jednak nie wstrzymuje natychmiastowego wykonania decyzji Prezesa podejmowanej w interesie bezpieczeństwa na mocy Kodeksu Karnego, Rozdział XXI Przystępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji** (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z 1997r. z późniejszymi zmianami).

4.7 Przy krytycznym scenariuszu, objawiającym się brakiem realnej współpracy ze strony Operatora, Prezes może rozważyć decyzję o zawieszeniu ważności wszystkich udzielonych w Wykazie upoważnień, łącznie z decyzją o cofnięciu lub zawieszeniu ważności samego Wykazu.

5. ZAWIESZENIE WAŻNOŚCI WYKAZU

5.1 W przypadku, kiedy z wnioskiem o czasowe zawieszenie ważności Wykazu występuje Operator, nie jest wymagane prowadzenie żadnych procesów oceny. W takim przypadku Organizacja, oprócz pisemnego wniosku o zawieszenie ważności Wykazu, **musi zwrócić** do Prezesa Urzędu **cały komplet** Wykazu.

5.2 W przypadku, kiedy decyzję o czasowym zawieszeniu ważności Wykazu podejmuje organ wydający (tj. Prezes Urzędu), konieczne jest przedstawienie Operatorowi dokumentów uzasadniających taką decyzję. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia stanu zgodnego z przepisami prawa. Główne, ale nie jedyne powody, dla których Prezes może podjąć decyzję o czasowym zawieszeniu ważności Wykazu są w zasadzie takie same jak w przypadku decyzji o ograniczeniu zakresu Wykazu.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

5.3 Szczególnym powodem uzasadniającym podjęcie przez Prezesa decyzji tylko o czasowym zawieszeniu ważności Wykazu, w przeciwieństwie do decyzji o cofnięciu Wykazu, jest uzyskanie przez ULC uzasadnionej pewności, że Operator **tylko czasowo** utracił zdolność do zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonych operacji lotniczych i w niedługim czasie (1-3 miesiące) będzie ponownie zdolny spełniać wymagania mających zastosowanie przepisów – np. brak stosownych szkoleń załogi.

6. COFNIĘCIE WYKAZU

6.1 Cofnięcie Wykazu jest najbardziej dolegliwą dla Organizacji decyzją podejmowaną przez Prezesa Urzędu i oznacza całkowite i trwałe cofnięcie udzielonych przez Prezesa upoważnień do prowadzenia przez niego wszelkiej lotniczej działalności wynikającej z posiadania tego Wykazu.

6.2 Decyzja o cofnięciu Wykazu **musi być podjęta** w przypadku, kiedy Operator trwale utracił zdolność do bezpiecznego prowadzenia operacji lotniczych lub nagminnie narusza obowiązujące przepisy prawa. Pierwszym krokiem jest wezwanie podmiotu do przywrócenia stanu zgodnego z przepisami prawa. Głównymi, ale nie jedynymi powodami, dla których Prezes musi podjąć decyzję o cofnięciu Wykazu jest stwierdzenie w wyniku ustaleń kontroli niezgodności pierwszego poziomu, oraz faktu że dalsze prowadzenie działalności zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo zagraża bezpieczeństwu działalności lotniczej.

W przypadku stwierdzenia łamania przepisów ustawy Prawo Lotnicze inspektor ULC, który posiadał taką informację powinien postępować zgodnie z procedurą opisaną w 1-02-04

6.3 Decyzja o cofnięciu Wykazu musi być przekazana Operatorowi wraz z dokumentami uzasadniającymi taką decyzję.

6.4 Od decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego Operatorowi służy prawo zwrócenia się do Prezesa o ponowne rozpatrzenie wniosku w trybie określonym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego (KPA) (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), **co jednak nie wstrzymuje natychmiastowego wykonania decyzji Prezesa podejmowanej w interesie bezpieczeństwa na mocy Kodeksu Karnego, Rozdział XXI Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji** (Dz. U Nr 88, poz. 553 z 1997r. z późniejszymi zmianami).

7. WZNOWIENIE WAŻNOŚCI WYKAZU

7.1 Wznowienie ważności Wykazu następuje na wniosek Organizacji, złożony zgodnie z zasadami i procedurami podanymi w Dziale 3 Podręcznika PNO-965.

8. FORMALNA KOREKTA TREŚCI WYKAZU

8.1 Formalna korekta treści Wykazu jest działaniem formalnym o charakterze administracyjnym w celu poprawienia ewentualnych błędów redakcyjnych, jakie zostały wykryte po wydaniu Wykazu.

8.2 Formalna korekta treści Wykazu nie może pociągać za sobą żadnych zmian merytorycznych w udzielonych przez Prezesa zatwierdzeniach szczególnych.

8.3 Formalna korekta treści może więc dotyczyć np. poprawienia nazwy lub adresu Operatora zgodnie z postanowieniem sądowym, błędnego zapisu znaku rejestracyjnego statku w Wykazie itp.

8.4 Formalna korekta treści Wykazu może być inicjowana zarówno przez Prezesa jak i przez Operatora w formie pisma podpisanego przez uprawnione do tego osoby.

8.5 Decyzja wydawana jest w formie nowego Wykazu z nową datą wydania oraz nowym numerem zmiany w drodze postanowienia.

9. WYDANIE DUPLIKATU WYKAZU

9.1 Duplikaty Wykazu mogą być wystawione na podstawie oficjalnego oświadczenia Operatora o utracie oryginałów, zawierającego zobowiązanie do natychmiastowego zwrotu do Urzędu duplikatów w przypadku odnalezienia oryginałów. Duplikaty Wykazów wystawiane są na podstawie i zgodnie z posiadanym przez Urząd drugim oryginałem, w dwóch nowych oryginalnych egzemplarzach, z których jeden pozostaje w Urzędzie.

9.2 Duplikaty przekazane być mogą wyłącznie upoważnionej przez Operatora osobie, za podpisem na drugim egzemplarzu duplikatu, który pozostaje w archiwum ULC i jest dołączony do pozostałej dokumentacji dotyczącej Operatora lub za pośrednictwem Poczty za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

10. REZYGNACJA Z POSIADANIA WYKAZU

10.1 Operator może złożyć rezygnację z posiadania Wykazu w dowolnie wybranym przez siebie momencie.

10.2 Decyzja Operatora o rezygnacji z posiadania Wykazu powinna być złożona do Prezesa na piśmie. Do pisma należy załączyć kompletny zestaw oryginałów Wykazów.

11. ZMIANY DANYCH ZAWARTYCH W WYKAZIE NIE ZWIĄZANE Z ZATWIERDZENIAMI SZCZEGÓLNYMI

11.1 W przypadku Operatora wykonującego zarobkowe operacje specjalistyczne (SPO) Wykaz zatwierdzeń szczególnych zawiera również informacje o rodzaju wykonywanych operacji specjalistycznych SPO.

11.2 W przypadku zmiany zakresu operacji SPO zmiany są wpisywane na wniosek Operatora, po przesłaniu Zgłoszenia działalności, o której mowa w ORO.DEC.100 lub podczas wydawania zezwolenia na zarobkowe operacje specjalistyczne wysokiego ryzyka (ARO.OPS.150).

11.3 Postępowanie administracyjne jest realizowane zgodnie z pkt. 3 „Rozszerzenie zakresu wykazu”.

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwoleństwa
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 6 – ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK WYKAZU ZATWIERDZEŃ SZCZEGÓLNYCH

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Wykazy zatwierdzeń szczególnych (WZS), wydane zgodnie z właściwymi wymaganiami powinny być wystawione z zastosowaniem właściwej systematyki, redakcji, klasyfikacji i kodów rodzajów operacji lotniczych.

1.2 Zawartość i porządek Wykazu powinna odpowiadać wymaganiom podanym w rozporządzeniu 965/2012 Part-ARO Dodatek V.

1.3 **Wykaz zatwierdzeń szczególnych (*List of specific approvals*)** zawiera:

- Nazwę organu, który Wykaz wydał;
- Imię i Nazwisko lub nazwę operatora;
- Numer Wykazu;
- Datę wydania Wykazu;
- Typ statku powietrznego i jego znaki rejestracyjne
- Rodzaje operacji specjalistycznych o ile dotyczy;
- wykaz przyznanych zatwierdzeń szczególnych
- numer zmiany
- właściwe podpisy osób uprawnionych i okrągłą pieczęć urzędową organu wydającego Wykaz (Prezesa Urzędu).

2. ZAWARTOŚĆ I PORZĄDEK WYKAZU

2.1 Każdy Wykaz przeznaczony jest dla umieszczenia w nim informacji dotyczących zatwierdzeń szczególnych do wykonywania których, uprawniony jest **konkretny egzemplarz statku powietrznego**. Wykaz zawiera następujące elementy:

- Typ statku powietrznego (*Aircraft model*)** – należy podać typ zgodny z frazeologią ICAO.
- Znaki rejestracyjne (*Registration marks*)** - konkretnego egzemplarza.
- Rodzaje operacji specjalistycznych (*types of specialised operations*)** - przeznaczony jest dla umieszczenia w nim informacji dotyczących operacji specjalistycznych jakie można wykonywać z wykorzystaniem danego egzemplarza statku powietrznego – dotyczy tylko SP używanych w zarobkowych operacjach SPO.
- Zatwierdzenia szczególne (*Special Approvals*)** - przeznaczony jest dla umieszczenia w nim informacji dotyczących

upoważnień jakie mają zastosowanie do prowadzonych przez organizację operacji, sklasyfikowanych, uporządkowanych i oznaczonych jak następuje:

- Transport materiałów niebezpiecznych – jeżeli Operator posiada upoważnienie do przewozu towarowych materiałów niebezpiecznych danym typem statków powietrznych;
- Operacje przy ograniczonej widzialności (LVO) – jeżeli Operator posiada uprawnienie do wykonywania operacji przy ograniczonej widzialności odpowiednio: podejścia i lądowania oraz/lub startu (LVTO) na dany typ statku powietrznego. W kolumnie WYSZCZEGÓLNIENIE wpisywana jest:
 - Kategoria podejść precyzyjnych CAT (II, IIIA, IIIB, IIIC, LTS CAT I, OTS CAT II, EVS);
 - Minimalna widzialność wzdłuż drogi startowej (RVR) w metrach;
 - Minimalna wysokość względna decyzji (DH) w stopach.**Należy wpisać wszystkie zatwierdzenia.**
 W przypadku „startu” wpisywana jest minimalna zatwierdzona widzialność wzdłuż drogi startowej (RVR) w metrach.
- Operacje w przestrzeniach powietrznych gdzie stosowana jest zredukowana separacja pionowa 1000 ft (300m) RVSM (*Reduced Vertical Separation Minimum*).
- Specyfikacje nawigacyjne dla operacji PBN (*Navigation specifications for PBN operations*)

W kolumnie WYSZCZEGÓLNIENIE należy podać wszystkie zatwierdzenia PBN (każde w nowym wierszu):

- zatwierdzenia RNAV:
 - RNAV 10
 - RNAV 2
 - RNAV 1 (P-RNAV)
- zatwierdzenia RNP:
 - RNP 4
 - RNP 2
 - RNP 1
 - Advanced RNP
 - RNP 0.3
 - RNP APCH (LNAV)
 - RNP APCH (LNAV/VNAV)
 - RNP APCH (LPV)
 - RNP AR APCH
 - RF Attachments

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Certyfikaty, zgłoszenia i zezwolenia
---------------------------------	---	---

UWAGA: W kolumnie UWAGI należy wyszczególnić konfigurację wykorzystywanego wyposażenia nawigacyjnego (np. 1*GNSS, DME/DME, DME/DME/IRS).

5) Operacje w przestrzeniach gdzie stosowane są specyfikacje minimalnych osiągnięć nawigacyjnych MNPS (*Minimum Navigation Performance Specifications*).

6) Inne

W tym miejscu należy podać wszystkie inne zatwierdzenia, które otrzymała dana Organizacja, np.:

- i. Podejście ze stromą ścieżką schodzenia
- ii. EFB (electronic flight bag)
- iii. Itp.

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE